

In ontwikkeling

Rapport van bevindingen
voor gemeente Velsen

11 mei 2011

Aan de raad van de gemeente Velsen
t.a.v. de griffier, mevrouw mr. J.P.E.M. Huijs
Postbus 465
1970 AL IJmuiden

11 mei 2011

Referentie: RG/e0210120/JvT/ed

Geachte raad,

U hebt ons wederom opdracht gegeven de jaarrekening van de gemeente Velsen te controleren. De werkzaamheden voor de jaarrekening over boekjaar 2010 zijn nu afgerond. Dit verslag bevat onze belangrijkste bevindingen uit de controle van uw jaarrekening.

Graag maken wij van deze gelegenheid gebruik u, het college van burgemeester en wethouders en de ambtelijke medewerkers te bedanken voor de prettige samenwerking en de constructieve houding tijdens onze controle. Hoewel het proces van de controle moeizaam is geweest is de samenwerking goed verlopen.

Goedkeurende verklaring bij uw jaarrekening

Wij hebben een goedkeurende controleverklaring, gedateerd 14 april 2011, afgegeven bij de jaarrekening 2010 van uw gemeente.

In dit accountantsverslag rapporteren wij onze bevindingen. Wij hebben dit verslag op 26 april 2011 besproken met de rekenkamercommissie van de gemeente Velsen. Indien u nog aanvullende vragen hebt, kunt u vanzelfsprekend contact met ons opnemen.

Met vriendelijke groet,
PricewaterhouseCoopers N.V.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'R. Goldstein', is written over a light blue horizontal line.

R. Goldstein RA
Partner

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Thomas R. Malthusstraat 5, 1066 JR Amsterdam, Postbus 90357, 1006 BJ Amsterdam, T: 088 792 00 20, F: 088 792 96 40, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Inhoudsopgave

1.	Onze top 10 belangrijkste bevindingen	5
2.	Uw jaarrekening geeft een getrouw en rechtmatig beeld	6
<hr/>		
2.1.	Goedkeurende controleverklaring is verstrekt	6
2.2.	De dekking en de reikwijdte van de controle zijn conform het dienstverleningsplan	6
2.3.	Onze bevindingen ten aanzien van het aspect rechtmatigheid	6
2.4.	Onze bevindingen ten aanzien van uw SiSa-bijlage bij de jaarrekening	6
2.5.	Belangrijke schattingen van het college	7
2.6.	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn niet gewijzigd.	7
2.7.	Geconstateerde controleverschillen zijn gecorrigeerd	7
<hr/>		
3.	Interne beheersing	9
<hr/>		
3.1.	Ons algemene beeld van de interne beheersing is voldoende om tot een getrouwe jaarrekening te kunnen komen	9
3.2.	Uw interne beheersing verdient op een aantal aspecten de nadere aandacht	9
3.3.	Uw IT-omgeving is van een adequaat niveau	12
3.4.	Geen aanwijzingen van fraude tijdens onze controle van de jaarrekening 2010	12
3.5.	Uw specifieke aandachtspunten nader toelicht	13
3.5.1.	De kwaliteit van het afsluitproces, met bijzondere aandacht voor de aansluitingen in de jaarrekening en jaarverslag	13
3.5.2.	Het proces rondom inkopen is voldoende, aandacht voor verplichtingenregistratie is van belang	14
3.5.3.	Contractenregister nog niet op orde	14
3.5.4.	Onze visie op uw weerstandsvermogen	15
<hr/>		
3.6.	Wij hebben de benchmark interne beheersing uitgevoerd	15
<hr/>		
4.	Wat ons verder is opgevallen	17
<hr/>		
4.1.	De mogelijke effecten van de huidige financiële ontwikkelingen worden in beeld gebracht	17
4.2.	Onze visie op uw grondexploitaties	17
4.2.1.	Algemeen	17
4.2.2.	Economische situatie vraagt nog altijd aandacht	18
4.2.3.	Voorziening voor Grote Hout blijft noodzakelijk	18
4.2.4.	Resultaatverwachting Oud IJmuiden slaat om	19
4.2.5.	Niet in exploitatie genomen gronden kennen risico's	20
4.2.6.	Afsluiting van complexen leidt tot fouten en onzekerheden	20
4.2.7.	Nota Grondbeleid	21

Ons rapport van bevindingen is uitgegeven op grond van artikel 2:393 lid 4 van het Burgerlijk Wetboek en uitsluitend opgesteld voor gebruik door de raad en het college van de gemeente Velsen. U mag deze zonder onze toestemming vooraf, niet aan derden verstrekken. Als gevolg hiervan accepteren wij geen aansprakelijkheid of verantwoordelijkheid tegenover enige andere persoon die dit verslag in handen of ter inzage krijgt.

4.2.8. Overige aandachtspunten	22
<hr/>	
4.3. De balans nader bekeken	22
4.3.1. Classificatie van activa is niet altijd eenduidig	22
4.3.2. Waardering gronden Oostlaan blijft aandachtspunt	23
4.3.3. Vordering precariobelasting is voorzien	23
4.3.4. Geen nieuwe ontwikkelingen omtrent inbaarheid lening Forteiland	23
4.3.5. Vordering belastingdebiteur is voorzien	24
4.3.6. Terras bij Parnassiaschool nog niet herbouwd	24
4.3.7. Overschrijding uitgaven sociale uitkeringen	24
<hr/>	
4.4. U hebt voldaan aan de Wet openbaarmaking uit publieke middelen financierde topinkomens	24
<hr/>	
5. Goedkeurende oordeel op aspect rechtmatigheid	25
<hr/>	
5.1. Interne beheersing rechtmatigheid is stabiel	25
5.2. In 2010 zijn niet alle geplande interne controles uitgevoerd	25
5.3. De organisatie heeft rechtmatig gehandeld	25
5.4. Er bestaat onzekerheid over de persoonsgebonden budgetten	26
5.5. Voldoende waarborgen tegen misbruik en oneigenlijk gebruik	26
5.6. Begrotingscriterium	27
<hr/>	
6. Onze dienstverlening	29
<hr/>	
6.1. Kwaliteitsbeheersing binnen PwC	29
6.2. Onze reactie op het rapport van de AFM	29
6.3. PwC is gedurende het jaar onafhankelijk geweest	29
<hr/>	
Bijlage 1: Single information Single Audit (SiSa)	30

1. *Onze top 10 belangrijkste bevindingen*

1. Wij hebben een goedkeurende controleverklaring afgegeven op het aspect getrouwheid en rechtmatigheid.
2. De interne beheersing van gemeente Velsen is van een voldoende niveau om tot een betrouwbare jaarrekening te komen. Tijdens het jaarrekeningproces hebben diverse correcties plaatsgevonden. Wij hebben vastgesteld dat alle geconstateerde bevindingen juist zijn verwerkt in de jaarrekening.
3. Ten aanzien van het project Grote Hout zijn omvangrijke risico's aanwezig. De aard en omvang van hiervan worden in de jaarrekening toegelicht. Op basis van de huidige uitgangspunten en de best mogelijke inschatting van dit project op dit moment wordt de, in 2009 gevormde, voorziening van € 4,1 miljoen toereikend geacht. In 2011 zal het college voor dit project verschillende scenario's uitwerken. Dit kan financiële gevolgen hebben voor dit project.
4. Het verwachte resultaat van project Oud IJmuiden is in 2010 omgeslagen van een winstgevend naar een verliesgevend eindresultaat. Hiervoor is in 2010 een voorziening van € 269.000 gevormd.
5. Ultimo 2010 is voor het complex Watertorenpark een voorziening gevormd van € 175.000. Wij hebben voor de hoogte van deze voorziening geen onderbouwing ontvangen. Wij hebben de hoogte van deze voorziening als onzeker aangemerkt.
6. Het project voormalig Blokkenterrein is ten onrechte niet afgesloten. In de jaarrekening is daardoor een positief resultaat van € 230.000 niet verantwoord. Wij hebben dit als fout meegewogen in onze oordeelsvorming.
7. Ten aanzien van de vorderingen precariobelasting, welke inmiddels over de jaren 2006 tot en met 2010 in totaal € 10 miljoen bedragen, heeft eind 2010 een rechtszaak plaatsgevonden. De gemeente Velsen is hierbij in het gelijk gesteld. De betreffende debiteur is in hoger beroep gegaan. Aangezien omtrent de inbaarheid van deze vordering geen uitsluitel bestaat heeft het college besloten het bedrag nog geheel te voorzien.
8. In 2010 zijn de uitgaven in het kader van de sociale uitkeringen meer dan 10% hoger dan de toegekende rijksbijdrage. In dit kader is door de gemeente een aanvullende bijdrage van circa € 740.000 aangevraagd bij het Rijk. Aangezien nog geen duidelijkheid bestaat omtrent de toekenning van deze bijdrage en de hoogte hiervan, is dit bedrag in de jaarrekening 2010 nog niet als een bate verantwoord. Onder de niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen wordt dit adequaat toegelicht.
9. Op verzoek van de rekenkamercommissie hebben wij specifieke aandachtspunten betrokken in onze controlewerkzaamheden. Wij verwijzen u hiervoor naar paragraaf 3.5 van deze rapportage.
10. Ten aanzien van uw SiSa-regelingen hebben wij enkele aandachtspunten gesignaleerd. Op basis van de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2010 dienen wij deze aan u te rapporteren. Onze bevindingen zijn opgenomen in bijlage 1 van deze rapportage.

2. Uw jaarrekening geeft een getrouw en rechtmatig beeld

2.1. Goedkeurende controleverklaring is verstrekt

In ons dienstverleningsplan hebben wij afspraken gemaakt over de controle van de jaarrekening 2010 van gemeente Velsen.

Onder voorwaarde dat u de door het college opgestelde jaarrekening 2010 formeel vaststelt zonder wijzigingen, hebben wij een goedkeurende controleverklaring afgegeven ten aanzien van de aspecten getrouwheid en rechtmatigheid. Deze verklaring is gedateerd op 14 april 2011. Dit is de datum waarop wij onze controle hebben afgerond.

Wij verzoeken u contact met ons op te nemen als de gemeenteraad de jaarrekening niet ongewijzigd vaststelt. In overleg kunnen we dan actie ondernemen.

2.2. De dekking en de reikwijdte van de controle zijn conform het dienstverleningsplan

Wij voeren de jaarrekeningcontrole uit om een oordeel over de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening als geheel te vormen, zoals bedoeld in artikel 213, tweede lid van de Gemeentewet. Het is niet de doelstelling van een jaarrekeningcontrole om zekerheid te verschaffen over de kwaliteit van de interne organisatie. De controle van de jaarrekening bestaat uit een combinatie van controlewerkzaamheden, waaronder risicoanalyse, cijferbeoordelingen, beoordeling van de administratieve procedures en het daarmee samenhangende systeem van interne beheersingsmaatregelen en gegevensgerichte controlewerkzaamheden. De samenstelling en omvang van die werkzaamheden zijn noodzakelijk voor het verkrijgen van dit oordeel over de getrouwheid en rechtmatigheid.

Tijdens onze controlewerkzaamheden maken wij gebruik van de rapporterings- en goedkeuringstoleranties zoals opgenomen in het Besluit Accountantscontrole Provincies en Gemeenten ('BAPG'), tenzij de raad in een controleprotocol ten behoeve van de accountant andere controle- of rapporteringstoleranties vaststelt. Dit houdt in dat wij een goedkeurende verklaring kunnen afgeven als de geconstateerde fouten minder zijn dan 1% (€1.607.000) en de onzekerheden minder zijn dan 3% (€ 4.821.000) van de totale werkelijke lasten in de jaarrekening inclusief de dotatie aan de reserve.

2.3. Onze bevindingen ten aanzien van het aspect rechtmatigheid

In 2010 zijn door de gemeente rechtmatigheidsonderzoeken uitgevoerd. Op basis van deze onderzoeken en de door ons uitgevoerde werkzaamheden is een aantal fouten en onzekerheden geconstateerd ten aanzien van het aspect rechtmatigheid. In hoofdstuk 5 van deze rapportage hebben wij een uiteenzetting opgenomen van deze geconstateerde fouten en onzekerheden. Aangezien de geconstateerde fouten en onzekerheden binnen de door u vastgestelde controletoleranties blijven, hebben wij op het aspect rechtmatigheid een goedkeurende controleverklaring afgegeven.

2.4. Onze bevindingen ten aanzien van uw SiSa-bijlage bij de jaarrekening

Wij hebben de bijlage bij de jaarrekening 2010 betreffende SiSa-regelgeving gecontroleerd. Wij hebben enkele bevindingen geconstateerd ten aanzien van de gecontroleerde SiSa-regelingen. Deze bevindingen zijn niet materieel voor onze oordeelsvorming bij de SiSa-bijlage. Wel dienen wij de geconstateerde bevindingen volgens de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2010 in ons rapport van bevindingen op te nemen. Voor een uiteenzetting van onze controlebevindingen per SiSa-regeling verwijzen wij naar bijlage 1 in deze rapportage.

2.5. Belangrijke schattingen van het college

Bij het opmaken van de jaarrekening maakt het college van burgemeester en wethouders schattingen. Omdat deze schattingen van subjectieve aard zijn, brengen wij onze bevindingen onder uw aandacht:

- de verwachte levensduur voor materiële vaste activa, die de basis is voor de berekende afschrijvingslast;
- waardering van debiteuren Sociale Zaken;
- waardering van belastingdebiteuren;
- waardering van algemene debiteuren;
- waardering van de deelnemingen;
- waardering van de materiële vaste activa;
- waardering van de grondexploitaties;
- waardering van de voorzieningen;

Wij stemmen in met de toegepaste waarderingsgrondslagen en de door de het college gemaakte afwegingen en schattingen.

2.6. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn niet gewijzigd.

De grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn in vergelijking met vorig boekjaar niet gewijzigd. De gehanteerde grondslagen zijn passend voor de financiële verslaggeving.

2.7. Geconstateerde controleverschillen zijn gecorrigeerd

Tijdens onze controlewerkzaamheden hebben wij een aantal controleverschillen geconstateerd. Deze verschillen zijn gecorrigeerd en juist verantwoord in de jaarrekening.

Een fout is materieel als kennis daarvan de (economische) beslissingen en/of acties die gebruikers op basis van de jaarrekening nemen, zou hebben beïnvloed. Materialiteit op zich is een onderdeel van de professionele oordeelsvorming. Voor het vaststellen van de materialiteit hanteren wij 1% van de totale werkelijke lasten plus de toevoegingen aan de reserves. Ook andere factoren kunnen van invloed zijn op de materialiteit zoals:

- Een groot aantal kleinere fouten
- De aard van de fout (al dan niet opzettelijk)
- Het effect dat aanpassing heeft op het beeld van de jaarrekening: bijvoorbeeld winst of verlies, de invloed op ratio's of het halen van een target.

Onze werkzaamheden zijn erop gericht een redelijke mate van zekerheid te verschaffen. Die zekerheid houdt in dat kwantitatief of kwalitatief materiële fouten tijdens de accountantscontrole worden gesignaleerd.

Wij hebben in de overzichten hieronder alle verschillen gerapporteerd die wij tijdens onze controle hebben geconstateerd, boven een bedrag van € 72.000 (materialiteit jaarrekeningcontrole is € 1.607.000)

**Overzicht van ongecorrigeerde verschillen
n.a.v. onze controle**

	<i>Fout of onzekerheid</i>	<i>Bedrag (x € 1.000)</i>	<i>Effect op resultaat (x € 1.000)</i>
Niet afsluiten van project voormalig Blokkenterrein	Fout	314	230
Voorziening Watertorenpark onvoldoende onderbouwd	Onzekerheid	175	175
Totaal van het effect op de exploitatie			405

Verder hebben wij vastgesteld dat de gewaarborgde en gegarandeerde geldleningen per 31 december 2009 (vergelijkend cijfer in de balans 2010) die onderaan de balans zijn opgenomen voor een bedrag van € 206.942.000 niet juist zijn weergegeven. In bijlage 3a t/m 3c in de jaarrekening 2010 zijn de gewaarborgde en gegarandeerde geldleningen inclusief vergelijkende cijfers wel juist verantwoord.

**Overzicht van gecorrigeerde verschillen
n.a.v. onze controle**

	<i>Fout of onzekerheid</i>	<i>Bedrag (x € 1.000)</i>	<i>Effect op resultaat (x € 1.000)</i>
Vordering op belastingdebiteur dient voorzien te worden	Fout	712	712
Onterechte activering investering in maatschappelijk nut	Fout	142	142
Directe vermogensmutatie in de materiële vaste activa	Fout	1.059	0
Kunstgrasveld Groot Helmduin onjuist geclassificeerd	Fout	544	0
Voorziening heffingsrente precariobelasting onjuist geclassificeerd	Fout	250	0
Totaal van het effect op de exploitatie			854

3. Interne beheersing

3.1. *Ons algemene beeld van de interne beheersing is voldoende om tot een getrouwe jaarrekening te kunnen komen*

Binnen het kader van de controleopdracht fungeren wij voor het college en het management als klankbord voor onder meer het verbeteren van de interne beheersing. Over het algemeen kan de interne beheersing als voldoende worden gekwalificeerd om tot een getrouwe jaarrekening te kunnen komen.

3.2. *Uw interne beheersing verdient op een aantal aspecten de nadere aandacht*

Op 22 november 2010 hebben wij onze bestuursletter uitgebracht. In onze bestuursletter hebben wij u geïnformeerd over de belangrijkste bevindingen ten aanzien van de interne beheersing. Onderstaand geven wij een overzicht van de status op dit moment van de door ons gerapporteerde bevindingen en aanbevelingen.

Omschrijving van onze Top 10 in de bestuursletter van 22 november 2010	Status en/of ontwikkelingen op basis van het commentaar van de gemeente Velsen. Hierop hebben wij beperkt additionele controlewerkzaamheden verricht.
1 De interne beheersing binnen uw gemeente is van een voldoende niveau. Wij zien dat er binnen de ambtelijke organisatie initiatieven worden ontplooid om een verdere verbetering van de interne beheersing te realiseren.	Het college heeft geconstateerd dat de positieve bevindingen van de accountant geen reden zijn om tevreden achterover te leunen. De interne bedrijfsvoering is nog steeds een belangrijk punt van aandacht van het directieteam.
2 Ten aanzien van een verdere verbetering van de bedrijfsvoering is in 2010 een nieuw verbeterplan opgesteld, dat op dit moment wordt geïmplementeerd binnen de organisatie. Wij hebben het college geadviseerd aan de realisatie van de doelstellingen een haalbaar tijdspad te koppelen en met een voorafgestelde periodiciteit de realisatie te monitoren.	Het verbeterplan van juni 2010 is gevolgd door de monitor bedrijfsvoering van december 2010. Hierin is aangegeven wat de stand van zaken is met betrekking tot de in juni vastgestelde verbeterpunten. De onderwerpen die als eerste zijn opgepakt zijn: <ul style="list-style-type: none">• uniforme afdelingsplannen,• verbetering risicomanagement,• verbetering projectmatig werken en• verbetering managementinformatievoorziening. Geconstateerd wordt dat de verschillende onderdelen voortvarend zijn opgepakt en dat er doelstellingen en een haalbaar tijdspad aan zijn gekoppeld.
3 De formatie van het directie- en managementteam is op orde gebracht. Hierdoor ontstaat meer stabiliteit binnen de organisatie.	Ten aanzien van het directieteam geldt dat er de afgelopen periode afscheid is genomen van twee directeuren vooruitlopend op de intentie om de omvang van het directieteam terug te brengen. De functies van de twee vertrokken directeuren worden op dit moment op interim basis vervuld.

Omschrijving van onze Top 10 in de bestuursletter van 22 november 2010	Status en/of ontwikkelingen op basis van het commentaar van de gemeente Velsen. Hierop hebben wij beperkt additionele controlewerkzaamheden verricht.
<p>4 Het risicomanagement vindt nog teveel ad hoc plaats binnen de organisatie. Het gestructureerd vormgeven van het risicomanagement is één van de doelstellingen in het opgestelde verbeterplan bedrijfsvoering.</p>	<p>In het verbeterplan bedrijfsvoering dat afgelopen zomer door het DT is vastgesteld is ten aanzien van risicomanagement als doelstelling opgenomen “het meer risicovolwassen¹ maken van de gemeente Velsen”. Aanleiding was dat het risicomanagement binnen de gemeente Velsen veelal informeel en ad hoc plaatsvond. Voor 2010 was het doel een ontwikkeling richting fase drie; de basis op orde en de beheersactiviteiten zijn adequaat aanwezig en op verantwoorde wijze gedocumenteerd. Om dat te bereiken zijn de volgende activiteiten benoemd voor 2010.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vervangen van de methode bepaling weerstandsvermogen door een methode die risicobewustzijn stimuleert; 2. Periodiek overleg van controllers over het benoemen risico's en beheersmaatregelen; 3. Paragraaf weerstandsvermogen herschrijven; 4. Opnemen van risicoparagraaf in de afdelingsplannen.
<p>5 Binnen de organisatie is een managementtool ten aanzien van de structurele monitoring van grondexploitaties geïmplementeerd. Hierdoor zullen resultaat-effecten eerder zichtbaar worden. Wij vragen in het bijzonder aandacht voor de monitoring van de ontwikkelingen rondom het project Grote Hout.</p>	<p>De afdeling gebiedsontwikkeling is zich ten eerste bewust van het belang van een goede monitoring van de ontwikkelingen rondom het project Grote Hout.</p> <p>De afdeling gebiedsontwikkeling voert een gestructureerde monitoring van de grondexploitaties uit, die aansluit op de planning en control cyclus. De grondexploitaties worden per 1 januari herzien en alle afwijkingen in de loop van het jaar worden gerapporteerd bij de tussenrapportages. De grondexploitatie Grote Hout krijgt vanaf 1 januari 2011 bijzondere aandacht in verband met de hoge boekwaarde en het hoge risicoprofiel van het project.</p>
<p>6 In 2009 is besloten om loonkosten aan projecten en grondexploitaties toe te rekenen voor maximaal € 400.000 per jaar. De doelstelling van dit besluit is jaarlijks een budgettaire ruimte te creëren.</p>	<p>Deze aanbeveling dient opgepakt te worden tijdens de opdracht ter verbetering van het projectmatige werken.</p> <p>Verbeteren van projectmatig werken speelt zich</p>

¹ Risicovolwassenheid laat zich in vijf fasen onderverdelen. Is de eerste fase fragmentarisch en ad hoc, de tweede fase is informeel. In de derde fase is de basis op orde en zijn beheersactiviteiten adequaat, aanwezig en op verantwoorde wijze gedocumenteerd. Van volwassenheid is sprake in fase vier: gestandaardiseerde beheersactiviteiten met periodieke toetsing en rapportage. Fase vijf is ten slotte excellent met geïntegreerde interne beheersactiviteiten en real time monitoring.

Omschrijving van onze Top 10 in de bestuursletter van 22 november 2010

Status en/of ontwikkelingen op basis van het commentaar van de gemeente Velsen. Hierop hebben wij beperkt additionele controlewerkzaamheden verricht.

	<p>Door het toerekenen van loonkosten aan de projecten ontstaat tevens meer inzicht in de werkelijke kosten per project. Wij hebben echter geconstateerd dat de doorbelasting van loonkosten niet voor alle projecten plaatsvindt. Daarnaast worden alleen de loonkosten doorberekend voor het vastgestelde maximum bedrag. Hierdoor ontstaat het risico dat voor uw projecten onvoldoende inzicht is in de werkelijke projectkosten. Wij adviseren u voor het verantwoorden van loonkosten aan projecten een eenduidige systematiek te hanteren die wordt toegepast voor alle projecten. Op deze wijze ontstaat per project inzicht in de werkelijke realisatie van het project.</p>	<p>grotendeels af rondom de professionaliteit van de projectleider. Daarom is in de eerste week van oktober gestart met de coaching en inhoudelijke ondersteuning van de projectleiders van de afdeling Gebiedsontwikkeling. Dit gebeurt in tweewekelijkse sessies gedurende 6 maanden.</p> <p>Daarnaast is er behoefte aan een duidelijke werkwijze voor de gemeentelijke begeleiding van bouwlocaties van derden. De afdelingen EZ, Wonen & RO (ROE), Gebiedsontwikkeling (ROE), Beleid en Voorbereiding (BOR), Vergunningen en Uitvoering (V&U) en Maatschappelijke Ontwikkeling (ROE) hebben de afgelopen maanden gewerkt aan een uniforme werkwijze. Deze werkwijze is beschreven in de notitie "Plancoördinatie van bouwlocaties van derden". Inmiddels zijn we gestart met het implementeren van de nieuwe werkwijze.</p> <p>Daarnaast is via de monitor bedrijfsvoering het advies gegeven om het inzichtelijk maken van de administratie van de projecten op te pakken.</p> <p>"Een goede administratieve beheersing is echter essentieel om projecten op verantwoorde wijze uit te kunnen voeren. Zonder een goede beheersing is er geen inzicht, geen goede verantwoording en bestaat de kans op gebrek aan sturing. De gemeente Velsen loopt dan grote risico's. Daarom adviseren wij om het onderdeel "Projectadministratie inzichtelijk maken" met de hoogste spoed uit te gaan voeren."</p>
7	<p>Binnen de gemeente is voldoende aandacht voor de mogelijke effecten van de huidige economische omstandigheden. Op dit moment wordt een 'Visie op Velsen 2025' opgesteld waarin een doorkijk wordt gemaakt naar de doelstellingen op langere termijn. Tevens wordt de verwachte bezuinigingsopgave in beeld gebracht. Deze onderzoeken dienen als uitgangspunt gehanteerd te worden bij de geplande kerntakendiscussie komend voorjaar.</p>	<p>De visie vordert gestaag. Op dit moment zijn er vier hoofdrichtingen onderscheiden.</p> <p>De verwachte bezuinigingsmogelijkheden zijn ambtelijk in beeld gebracht. De bevindingen zullen medio april aan de gemeenteraad worden gepresenteerd.</p>
8	<p>Het rechtmatig handelen wordt geborgd binnen de processen van de gemeente Velsen. De interne controles hierop kunnen verder verbeterd worden. Hierbij dient vooral gedacht te worden aan een explicietere vastlegging van de risicoanalyse per (deel)proces en het hanteren van een uniforme methodiek voor</p>	<p>Een verdere uitbreiding van de interne controle is op een geëigende wijze opgepakt. Het is echter van belang om te constateren dat meer controle altijd ten koste gaat van de efficiëntie. De gemeente wordt in moeilijke bezuinigingstijden geacht meer te doen met minder of op zijn hoogst meer te doen met hetzelfde.</p> <p>De wijze waarop het rechtmatig handelen op dit</p>

Omschrijving van onze Top 10 in de bestuursletter van 22 november 2010		Status en/of ontwikkelingen op basis van het commentaar van de gemeente Velsen. Hierop hebben wij beperkt additionele controlewerkzaamheden verricht.
	de bepaling van de omvang van de uit te voeren deelwaarnemingen.	moment wordt geborgd is ons inziens van voldoende niveau omdat indien nodig maatwerk wordt geleverd, en omdat de borging in hoge mate efficiënt wordt uitgevoerd.
9	Ten aanzien van de processen rondom de Wmo hebben wij vorig jaar geadviseerd de kwaliteit van de interne controles te verbeteren. In 2010 hebben wij een zichtbare kwaliteitsverbetering geconstateerd. Ten aanzien van de interne controle op de persoonsgebonden budgetten (pgb's) hebben wij het college geadviseerd na te gaan welke consequenties verbonden zijn aan eventueel geconstateerde fouten en/of onzekerheden.	De opmerking van de accountant zijn ter harte genomen. Het doet ons goed dat de ambtelijke inspanningen tot een constateerbare kwaliteitsverbetering hebben geleid.
10	De coördinatie van de verantwoording van de SiSa-regelingen bij de jaarrekening is verbeterd. Wel blijft dit een belangrijk aandachtspunt. Wij hebben het college geadviseerd tijdig een plan van aanpak voor het boekjaar 2010 op te stellen. Een adequate risicoanalyse, de interpretatie van het bestedingsbegrip alsmede de aansluiting van de verantwoording op de financiële administratie en onderliggende brondocumenten zijn hierbij cruciaal.	De coördinatie van de SiSa regelingen blijkt elk jaar weer zeer belangrijk te zijn. Dit jaar is een plan van aanpak, risicoanalyses en is er een dossier aanwezig waaruit blijkt wat het bestedingsbegrip is en overige van toepassing zijnde regelgeving. In het dossier zijn aansluitingen met de financiële administratie aanwezig. De kwaliteit van de dossiers kan nog verbeterd worden.

Tabel 3.1: Opvolging bevindingen in de bestuursletter 2010

3.3. Uw IT-omgeving is van een adequaat niveau

De gemeente Velsen maakt gebruik van diverse informatiesystemen, uiteenlopend van specialistisch/ondersteunend tot veelomvattend/organisatiekritisch. Voor onze jaarrekeningcontrole willen wij zoveel mogelijk gebruikmaken van de gegevens uit deze systemen. Als gevolg van onze controleaanpak en artikel 2:393 lid 4 BW besteden wij daarom aandacht aan de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking die door middel van deze systemen plaatsvindt. Wij hebben enkele operationele bevindingen geconstateerd met betrekking tot de geautomatiseerde systemen. Deze hebben wij onder de aandacht gebracht van het management van de gemeente Velsen.

3.4. Geen aanwijzingen van fraude tijdens onze controle van de jaarrekening 2010

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude en onjuistheden berust bij de het college van burgemeester en wethouders. De gemeenteraad ziet erop toe dat het college hiertoe adequate procedures volgt en actie onderneemt als daartoe aanleiding bestaat. Als uw accountant hebben wij de verantwoordelijkheid om risico's van fraude te herkennen, voor zover deze risico's kunnen leiden tot materiële fouten in de jaarrekening. Tijdens onze controle van de jaarrekening 2010 zijn ons geen aanwijzingen van fraude gebleken.

3.5. Uw specifieke aandachtspunten nader toegelicht

In het najaar van 2010 hebben wij ons dienstverleningsplan 2010 besproken met uw rekenkamercommissie. Tijdens dit gesprek heeft de rekenkamercommissie, namens de raad, enkele specifieke aandachtspunten geformuleerd en aan ons gevraagd hier tijdens onze controlewerkzaamheden over het boekjaar 2010 aandacht aan te schenken. Dit betreffen de volgende aandachtspunten:

1. Follow-up van de punten van vorig jaar/aandacht voor proces rondom goede aansluiting van diverse tabellen en cijfers in jaarrekening en jaarverslag;
2. Bij het inkoopproces niet alleen naar Europese aanbestedingen kijken, maar ook kijken naar de rechtmatigheid van het eigen inkoopbeleid;
3. De wijze van contractenregistratie;
4. De risico's rondom het weerstandsvermogen; hoe wordt hier mee omgegaan?

Wij hebben uw specifieke aandachtspunten betrokken tijdens de uitvoering van onze controlewerkzaamheden. Met betrekking tot punt 1 zijn onze werkzaamheden diepgaander uitgevoerd dan noodzakelijk is voor vormen van een oordeel omtrent de getrouwheid en rechtmatigheid van uw jaarrekening 2010. Voor de punten 2 tot en met 4 zijn de werkzaamheden uitgevoerd inherent aan de diepgang van onze controlewerkzaamheden. Indien voor deze aandachtspunten een aparte opdracht verstrekt was, hadden wij mogelijk andere bevindingen onder uw aandacht gebracht. Onderstaand gaan wij nader in op deze specifieke aandachtspunten.

3.5.1. De kwaliteit van het afsluitproces, met bijzondere aandacht voor de aansluitingen in de jaarrekening en jaarverslag

Het proces om vanuit de afgesloten financiële administratie tot een getrouwe jaarrekening te komen heeft dit jaar binnen de organisatie bijzondere aandacht gekregen. Op diverse lagen binnen de organisatie is de concept jaarrekening beoordeeld. Hierbij is aandacht geschonken aan de leesbaarheid van de jaarrekening, de kwaliteit van de tekstuele toelichting en de aansluiting en rekenkundige juistheid van financiële gegevens.

Deze kwaliteitsslag heeft ertoe geleid dat diverse tabellen zijn geüniformeerd of aangepast. Daarnaast is op diverse plaatsen in de jaarrekening toegelicht dat er kleine afrondingsverschillen kunnen bestaan in de financiële gegevens.

Tijdens onze controle hebben wij aandacht geschonken aan bovenstaand proces en hebben wij diverse controlewerkzaamheden uitgevoerd op de aansluiting van financiële gegevens met brondocumentatie en de aansluiting van de balans en programmarekening op de in de jaarrekening opgenomen toelichting. Wij hebben vastgesteld dat het proces in opzet toereikend is maar dat uit onze controlewerkzaamheden toch enkele bevindingen naar voren zijn gekomen. Er is onder meer gebleken dat de cijfers van de primitieve begroting in de jaarrekening niet aansluiten met de begroting zoals die door de raad is vastgesteld. Daarnaast hebben wij de organisatie gewezen op enkele aansluitverschillen. Deze verschillen zijn in de definitieve jaarrekening toegelicht cq verwerkt. Enkele correcties zijn middels een erratum aan de raad toegelicht. Wij hebben onze controleverklaring afgegeven bij de definitieve versie van de jaarrekening 2010.

Onze conclusie ten aanzien van de jaarrekening is dat alle controlewerkzaamheden en de doorgevoerde correcties hebben geleid tot een jaarrekening die een getrouw beeld geeft van de grootte en samenstelling van de baten, lasten, activa en passiva. Ten aanzien van het jaarverslag heeft de organisatie vergelijkbare werkzaamheden uitgevoerd. Wij hebben het jaarverslag op hoofdlijnen aangesloten met de financiële gegevens in de jaarrekening. De hieruit voortgekomen correcties zijn juist en volledig verwerkt in het jaarverslag.

3.5.2. Het proces rondom inkopen is voldoende, aandacht voor verplichtingenregistratie is van belang

U heeft ons gevraagd naar het interne inkoopbeleid te kijken. Dit is een onderdeel van onze jaarrekeningcontrole en wij hebben, zoals met u afgesproken, vanuit onze rol als accountant naar dit proces gekeken. Onderstaand geven wij u inzicht in de procedures die binnen u organisatie van kracht zijn binnen uw organisatie.

Het proces rondom inkopen is geformaliseerd in een intern inkoopbeleid. In dit inkoopbeleid zijn de procedures omtrent het inkopen binnen de gemeente Velsen vastgelegd. In het inkoopbeleid worden vereisten genoemd ten aanzien van het inkopen binnen de gemeente. Hierbij wordt het volgende onderscheid gemaakt:

- Tot € 12.500 --> enkelvoudig onderhands
- € 12.500 – € 60.000 --> minimaal 2 offertes opvragen
- € 60.000 – € 211.000 --> minimaal 3 offertes opvragen
- Groter dan € 211.000 --> Europese aanbesteding.

Tevens is in het inkoopbeleid geregeld wie voor de inkopen mag autoriseren. Intern vindt controle plaats op de juiste toepassing van het inkoopbeleid. Wij hebben deze interne controles beoordeeld en vastgesteld dat hierin geen tekortkomingen zijn geconstateerd.

In het inkoopbeleid zijn voldoende functiescheidingen aangebracht tussen degene die mag bestellen, de ontvanger van goederen/diensten, het autoriseren, registreren en betalen van de factuur. Aanbestedingen vinden plaats op grond van criteria, zoals prijs, kwaliteit of een combinatie van beide. In het inkoopproces zijn maatregelen getroffen om te waarborgen dat deze selectiecriteria voor aanbestedingen onder de Europese aanbestedingsgrens worden nageleefd. In het kader van onze controlewerkzaamheden hebben wij het inkoopproces getoetst en hebben wij geen tekortkomingen gesignaleerd. Tevens hebben wij het betalingsproces gecontroleerd. Ook hierin zijn geen tekortkomingen geconstateerd.

Een aandachtspunt binnen het inkoopproces is de registratie van verplichtingen. Verplichtingen kunnen en dienen beter geregistreerd te worden. Dit geeft ook in het jaar een beter inzicht in de lopende financiële gang van zaken en kan derhalve meegenomen worden in de tussentijdse rapportage binnen de gemeente. Bij de jaarafsluiting wordt hieraan wel aandacht besteed en is hiervoor ook een formele procedure aanwezig. Echter dit borgt niet dat binnen de organisatie een continue inzicht aanwezig is in lopende verplichtingen. Dit heeft de gemeente ook als aandachtspunt meegenomen in haar verbeterplan bedrijfsvoering. Wij zullen hier tijdens onze interim-controle over het boekjaar 2011 nader aandacht aan besteden.

3.5.3. Contractenregister nog niet op orde

Gemeente Velsen heeft een centraal geautomatiseerd systeem om contracten te registreren. Wij hebben naar het proces rondom de juiste en volledige registraties in dit systeem gekeken.

Wij hebben vastgesteld dat er intern een geautomatiseerd systeem aanwezig is waarin contracten binnen uw organisatie kunnen worden vastgelegd. Binnen de organisatie is ook een werkwijze aanwezig betreffende het registreren van contracten in dit systeem. Echter ontbreekt een procedure c.q. interne controle die waarborgt dat ook alle contracten worden geregistreerd. Hierdoor loopt de organisatie het risico dat niet alle contracten zijn geregistreerd en dat contracten zonder dat men dat monitort automatisch worden verlengd. Dit kan ook gelden voor contracten waarvoor een verlenging niet gewenst is. Momenteel wordt gewerkt aan een formele procesbeschrijving.

De volledigheid en de juistheid van de contractenregistratie is één van de speerpunten in het verbeterplan bedrijfsvoering van het college. Het college heeft recent besloten om ten aanzien van contractenregistratie een doelmatigheidsonderzoek uit te voeren. Bij dit onderzoek wordt onder andere gekeken naar de mate waarin het contractmanagement een bijdrage levert aan het realiseren van het inkoopbeleid binnen de gemeente Velsen. Tevens zal worden gekeken naar de wijze waarop het contractmanagement door de organisatie wordt vormgegeven. De raad zal over de uitkomsten van dit onderzoek worden geïnformeerd.

Om een nader oordeel te kunnen vormen omtrent het contractmanagement binnen de gemeente Velsen adviseren wij u de uitkomsten van dit onderzoek af te wachten.

3.5.4. Onze visie op uw weerstandsvermogen

In het jaarverslag heeft de gemeente de verplichte paragraaf Weerstandsvermogen opgenomen. In deze paragraaf worden de aanwezige risico's weergegeven. De risico's zijn veelal beschrijvend van aard en zijn niet vertaald in een mogelijk financieel risico. Deze systematiek is conform voorgaande jaren toegepast. Wij hebben u in eerdere jaren geadviseerd om aandacht te schenken aan een aanpassing in de systematiek van het bepalen van het benodigde weerstandsvermogen. Wij zijn van mening dat deze gebaseerd dient te zijn op de ingeschatte risico's, de financiële omvang en de waarschijnlijkheid van een risico. Bij het bepalen van het benodigde weerstandsvermogen 2010 is aan deze aspecten wederom beperkt aandacht gegeven. In 2010 heeft de raad een nieuwe methode voor het bepalen van het weerstandsvermogen vastgesteld. Deze methode is voor het eerst toegepast in de begroting 2011. In de paragraaf weerstandsvermogen in uw jaarrekening wordt toegelicht dat vanaf het boekjaar 2011 deze methodiek in de jaarrekening zal worden toegepast.

Het weerstandsvermogen wordt gevormd door de algemene middelen en de algemene reserve grondbedrijf. Per 31 december 2010 bedraagt de omvang van het weerstandsvermogen € 17,9 miljoen. Op basis van de paragraaf weerstandsvermogen dient de omvang van het weerstandsvermogen voor 2010 tussen de € 19,1 miljoen en € 30,6 miljoen te bedragen. Dit betekent dat het huidige weerstandsvermogen niet toereikend zal zijn op het moment dat alle risico's zich tegelijkertijd zouden voordoen.

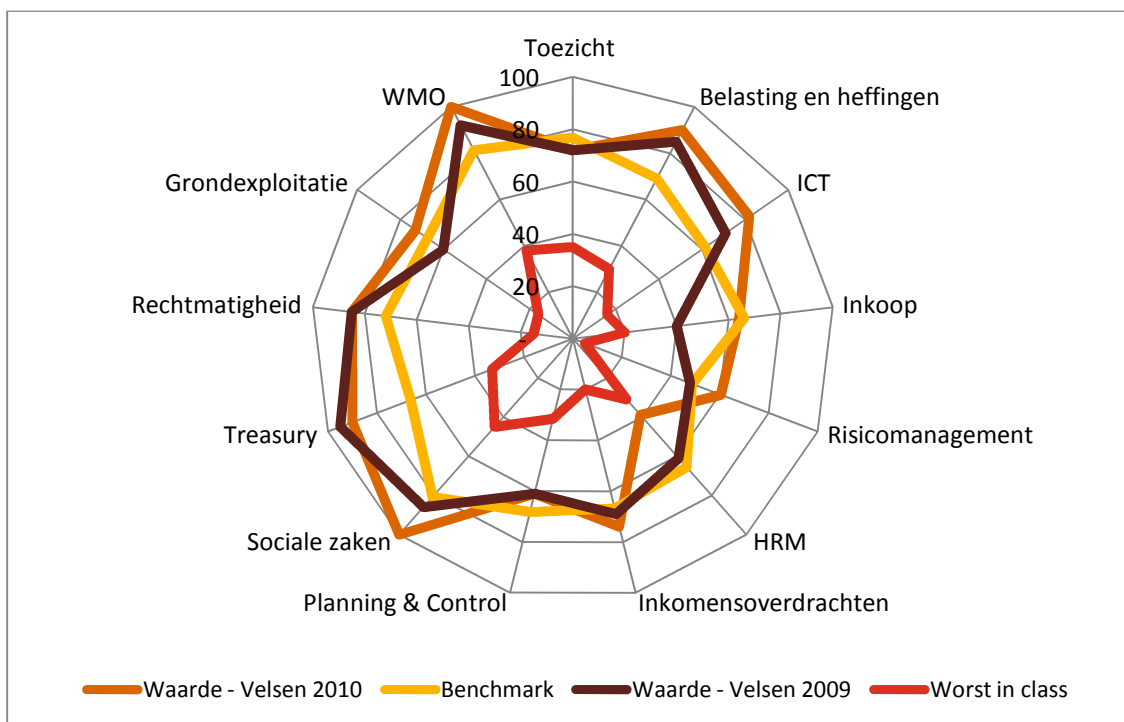
Uw bestemmingsreserves behoren niet tot het weerstandsvermogen. Dit is ons inziens een verstandige keuze. Hierbij geeft u aan dat bestemmingsreserves niet zijn bedoeld om eventuele risico's op te vangen maar zijn bestemd voor het doel waarvoor zij zijn gevormd. Onder uw algemene reserve is de reserve grondbedrijf opgenomen. In uw Nota Ontwikkeling is vastgesteld dat de genormeerde omvang van de algemene reserve grondbedrijf bij het vaststellen van de jaarrekening wordt bepaald op 10% van de boekwaarde van de gronden plus 10% van het 'werkbudget' actief grondbeleid. Deze normering is in de jaarrekening 2010 toegepast en leidt tot een algemene reserve grondbedrijf van € 5,9 miljoen (€ 5,2 miljoen algemeen reserve grondbedrijf en € 0,7 miljoen reserve erfpacht/verhuur grond bedrijf). Ons inziens dient de hoogte van deze reserve niet bepaald te worden middels een vastgesteld bedrag maar dient de hoogte afhankelijk te zijn van aanwezige risico's in uw grondbedrijf. Deze risico's kunnen jaarlijks verschillen.

Wij hebben begrepen dat in 2011 een nieuwe Nota Ontwikkeling aan de raad wordt voorgelegd waarin dit advies is opgevolgd en het genormeerde bedrag wordt losgelaten. Vooruitlopend op de vaststelling van de nieuwe nota Ontwikkeling zijn in de paragraaf grondbeleid de risico's in uw grondbedrijf toegelicht en gekwantificeerd. Hieruit komt naar voren dat er een bedrag van € 6,5 miljoen benodigd is om de risico's in het grondbedrijf te kunnen opvangen. Wij willen u erop wijzen dat de huidige omvang van de algemene reserve grondbedrijf onvoldoende dekking biedt indien de risico's zich daadwerkelijk voordoen.

3.6. Wij hebben de benchmark interne beheersing uitgevoerd

Ook in 2010 hebben wij de Binnenlands Bestuur-benchmark op uw interne beheersingssysteem uitgevoerd. Dit model is een momentopname en bedoeld om een globale indruk te geven van de interne beheersing en de eventuele aandachtspunten op dit terrein. De vragen binnen de verschillende deelgebieden gaan verder dan de minimale interne controleaspecten om de procesgang en financiële verantwoording te garanderen. De uitkomsten moeten dan ook niet in een directe samenhang met de jaarrekeningcontrole worden gezien.

Hieronder vindt u de score over het boekjaar 2010 van de gemeente Velsen. Deze score is gebaseerd op onze werkzaamheden tijdens de interim-controle 2010, welke is uitgevoerd in september 2010.

De uitkomsten van de benchmark 2010 worden vergeleken met de uitkomsten van de gemeente Velsen in 2009 alsmede de uitkomsten van de overige gemeentecliënten van PwC over het boekjaar 2010. Wij merken op dat de benchmark een dynamisch object is dat jaarlijks wordt voorzien van geactualiseerde vragen, hierbij getoetst op formele aspecten. Hierdoor kunnen de jaren niet één op één met elkaar vergeleken worden. Wel geeft de benchmark de ontwikkeling op de diverse deelaspecten aan. Naar aanleiding van de ontwikkeling is het aan de gemeente om haar aspiraties te bepalen. De uitkomsten van de benchmark geven niet direct een waardering van de organisatie, maar wel een benadering van het niveau.

Per aspect van deze benchmark hebben wij de interne beheersing van de gemeente Velsen beoordeeld. Bovenstaande uitkomsten zijn gebaseerd op gesprekken die wij in het kader van onze controle hebben gevoerd, evenals terugontvangen vragenlijsten vanuit de gemeentelijke organisatie.

Wij tekenen aan dat de toetsing en waardering op aanzienlijke onderdelen, in het bijzonder formele facetten van beheersing en materiële werkzaamheid op segmenten, genuanceerder kan liggen, denk bijvoorbeeld aan informele controles. Hierdoor geeft de score niet direct aan of een aanpassing of verbetering wenselijk is. De gemeente Velsen dient zelf doelstellingen te bepalen. Lagere scores geven wel aan dat er aandachtspunten zijn in de formele interne beheersing. Indien deze niet worden genivelleerd door een andere maatregel, ontstaat een risico.

De meest opvallende ontwikkelingen betreffen de scores op het gebied van personeelszaken (HRM) en Inkoop en Aanbestedingen. Binnen het proces HRM wordt bekeken welke taken binnen welke afdelingen worden ondergebracht. De negatieve ontwikkeling in de score heeft met name betrekking op aspecten als jaarplannen, beleidsplannen en de monitoring van de realisatie daarvan door het management. Het proces Inkoop en aanbesteding laat een positieve ontwikkeling zien doordat er een groter bewustzijn is binnen de organisatie ten aanzien van het intern inkoopbeleid en de Europese Aanbestedingsregels en de interne controle hierop. Wel vragen wij u aandacht voor de tijdigheid en diepgang van de interne controle op de Europese Aanbestedingsregels.

4. Wat ons verder is overgeleverd

Uiteraard mag u van ons als accountant meer verwachten dan dat wij alleen de jaarcijfers controleren. Wij brengen immers de nodige tijd door binnen uw organisatie en wij komen bij organisaties die vergelijkbaar zijn met gemeente Velsen. In dit hoofdstuk geven wij aan wat ons tijdens onze werkzaamheden verder is overgeleverd binnen uw organisatie.

4.1. De mogelijke effecten van de huidige financiële ontwikkelingen worden in beeld gebracht

Zoals reeds in onze bestuursletter gerapporteerd is er binnen de gemeente Velsen voldoende aandacht voor de financiële ontwikkelingen als gevolg van de huidige economische omstandigheden. Zichtbare effecten worden geadresseerd in de reguliere begrotings- en budgetteringsprocessen. Daarnaast is de gemeente de afgelopen maanden bezig geweest met het opstellen van een 'Visie op Velsen 2025' waarin naar doelstellingen op de langere termijn (tot circa 2025) wordt gekeken. Hierbij zijn de belanghebbende binnen uw gemeente betrokken middels diverse sessies die de afgelopen maanden hebben plaatsgevonden.

Daarnaast is een ambtelijke taskforce actief, die kijkt naar de huidige financiële situatie en de bezuinigingsmogelijkheden binnen uw gemeente. Op basis hiervan en rekening houdend met de uitkomsten van de 'Visie op Velsen 2025', zullen heroverwegingen moeten plaatsvinden. De verwachting is dat in het voorjaar 2011 meer inzicht is op de aspecten waarop Velsen kan gaan bezuinigen. In de periode daarna zullen keuzen gemaakt moeten worden.

4.2. Onze visie op uw grondexploitaties

Binnen uw gemeente wordt gewerkt aan de (her)ontwikkeling van een aantal complexen. Het financieel effect van deze werkzaamheden vindt zijn weerslag in de programmarekening. In deze paragraaf geven wij onze belangrijkste bevindingen weer ten aanzien van de gehanteerde winstnemingsystematiek, waardering, interne beheersing en overige aandachtspunten ten aanzien van de grondexploitaties.

4.2.1. Algemeen

U activeert uitgaven op het gebied van voorraden en onderhanden werk. De samenstelling van deze post is als volgt:

	31-12-2010	31-12-2009
	(€'000)	(€'000)
Niet in exploitatie genomen gronden	11.913	12.231
Overige grond- en hulpstoffen (project Kalverstraat)	1.376	1.312
Bouwgronden in exploitatie (vooral Grote Hout)	28.696	29.510
Voorziening verlieslatende complexen	(4 369)	(4.100)
Totaal	37.616	37.953

Onder de grond- en hulpstoffen zijn de niet in exploitatie genomen gronden opgenomen die reeds bouwrijp zijn gemaakt. Dit betreft het complex Kalverstraat. De bouwgronden in exploitatie bestaat voornamelijk uit het complex Grote Hout. Per 31 december 2010 heeft dit complex een boekwaarde van € 29.996.000. De voorziening voor verlieslatende contracten bestaat uit een voorziening voor het complex Grote Hout (€ 4, 1 miljoen) en Oud IJmuiden (€ 269.000). Deze voorzieningen worden in de volgende paragrafen nader toegelicht.

4.2.2. Economische situatie vraagt nog altijd aandacht

In de door u vastgestelde Nota Grondbeleid is vastgelegd dat winsten uit grondexploitaties pas worden verantwoord bij afsluiting van het complex. Deze systematiek is als voorzichtig te kwalificeren. Echter, in het licht van de huidige economische situatie worden met deze systematiek verrassingen achteraf meer voorkomen.

De waardering van de grondexploitaties is gebaseerd op historische kosten; waar nodig is een voorziening voor verwachte verliezen gevormd. Jaarlijks wordt voor alle complexen een verwachting voor de resterende looptijd van het complex gemaakt. Bij deze jaarlijkse actualisatie worden de in het verleden gehanteerde uitgangspunten beoordeeld en waar nodig bijgesteld. Op basis van de bijgestelde verwachtingen wordt het verwachte eindresultaat bepaald.

De huidige economische situatie laten in diverse sectoren inmiddels een voorzichtig herstel zien, maar andere sectoren verkeren nog in zwaar weer. Deze ontwikkeling kan van invloed zijn op uw gemeente en specifiek op uw grondexploitaties. Door alle complexen jaarlijks te actualiseren is in beginsel geborgd dat alle ontwikkelingen in de verwachtingen worden verwerkt. Gelet op de aard en snelheid van de huidige ontwikkelingen hebben wij u in overweging gegeven de periodiciteit van de actualisatie van de relatief omvangrijke complexen te verhogen. In 2010 is het risicomanagement verder ontwikkeld met behulp van een risicomanagementtool. Met deze tool wordt systematisch aandacht geschonken aan de risico's en eventuele beheersingsmaatregelen van de belangrijkste complexen binnen uw grondbedrijf. In de paragraaf grondbeleid worden de risico's financieel vertaald aan de hand van de totale omvang van het risico en de kans dat het risico zich voordoet. Hiermee heeft het risicomanagement van het grondbedrijf een belangrijke impuls gekregen. Wij adviseren u de risicomanagementtool periodiek te actualiseren om zo tijdig en adequaat te kunnen reageren op de ontwikkelingen.

4.2.3. Voorziening voor Grote Hout blijft noodzakelijk

De grootste en meest risicovolle grondexploitatie binnen uw gemeente is Grote Hout. Vorig jaar is bekend geworden dat deze grondexploitatie naar verwachting niet kostendekkend kan worden gerealiseerd. In de 2009 is voor Grote Hout een verliesvoorziening gevormd van € 4,1 miljoen. Deze voorziening is ultimo 2010 gehandhaafd.

De grondexploitatie Grote Hout bestaat uit een aantal onderdelen met elk een eigen risicoprofiel. Het meest risicovolle onderdeel betreft het havengebonden bedrijventerrein inclusief de kade. Een belangrijk uitgangspunt bij de bepaling van de voorziening vorig jaar was het standpunt dat de kade resultaatneutraal ontwikkeld zou kunnen worden. Dit betekent dat de kosten voor het opknappen van de kade gedekt zullen worden uit de verkoopopbrengsten en bijdragen van derden. In 2010 is bekend geworden dat de Provincie Noord-Holland niet financieel zal bijdragen aan de ontwikkeling van de kade.

Er zijn gedurende 2010 echter ook enkele ontwikkelingen geweest die een positief effect op de totale exploitatie hebben. Zo is besloten dat er eerder gestart zal worden met de uitgifte van de gronden in het perceel Carré, wordt een bedrijf in het perceel Carré niet langer uitgekocht en is een perceel grond verkocht dat niet in de exploitatie was opgenomen. In totaal zijn er voor circa € 3,6 miljoen aan meevallers geïdentificeerd. De gemeente stelt zich op het standpunt dat de geïdentificeerde meevallers, na het wegvallen van de bijdrage van provincie, worden ingezet om de onrendabele top van de ontwikkeling van de kade te kunnen opvangen. Er zijn verschillende scenario's mogelijk voor de ontwikkeling van de kade. De voorkeur gaat op dit moment uit naar een openbare kade, maar ook een bedrijfsgebonden kade of een niet-havengebonden bedrijventerrein behoren nog tot de mogelijkheden. Nader onderzoek is noodzakelijk om de kosten en opbrengsten van de kade in de verschillende varianten te kunnen ramen.

Het uitgangspunt van het college op dit moment is dat zonder de financiële steun van de provincie, de kade ontwikkeld kan worden met een negatief resultaat van maximaal € 3,6 miljoen zodat dit verlies gedekt kan worden met de meevallers die in 2010 zijn geïdentificeerd. Hierbij is in de grondexploitatie een opbrengstwaarde van € 10 miljoen geraamd voor de kade. Deze opbrengst is in de grondexploitatie opgenomen op basis van een inschatting van het college op dit moment. Het college verwacht ten aanzien van dit project onder meer nog opbrengsten uit de verkoop en/of de exploitatie van de kade. In de interne risicoanalyse, die als basis dient voor de toelichting in de paragraaf grondbeleid, is het risico onderkend dat geen investeerders worden aangetrokken voor de kade.

Indien de investeerders wegblijven, is de verwachting dat het verlies als gevolg van het wegvallen van de opbrengstwaarde van € 10 miljoen gedeeltelijk gecompenseerd kan worden door minder te investeren in het opknappen van de kade en hiermee een kostenbesparing te realiseren van € 6 miljoen. In de risicoanalyse wordt gerekend met een kans van 40% dat dit risico zich voordoet. Is dit inderdaad het geval dan zal de totale grondexploitatie tot een negatief resultaat leiden van € 8,1 miljoen en dient aanvullend € 4 miljoen als last in de exploitatie te worden genomen. Op dit moment zijn er geen signalen dat dit risico zich voordoet.

Overige risico's die worden onderkend, hebben vooral betrekking op de grondopbrengsten. Een lager percentage uitgeefbaar terrein, een lagere opbrengsten per m² of vertraging in de uitgifte van de gronden, hebben grote financiële gevolgen. De grondexploitatie Grote Hout heeft per 31 december 2010 een boekwaarde van € 30 miljoen. Aan deze boekwaarde wordt jaarlijks 4,56% (€ 1,37 miljoen in 2010) rente toegerekend. Veranderingen in de fasering van de kosten en opbrengsten hebben daardoor een groot effect op het totale resultaat van de grondexploitatie. Naar aanleiding van de actuele ontwikkelingen is de uitgifte van het bedrijventerrein Carré naar voren aangepast. De uitgifte van het havengebonden terrein is ongewijzigd, aangezien vorig jaar reeds is voorzien dat de uitgifte van deze gronden langer gaat duren.

In de paragraaf grondbeleid is toegelicht dat de totale risico van de grondexploitatie Grote Hout worden ingeschat op € 12 miljoen met een kans van 40% dat deze risico's zich voordoen. Het benodigde weerstandsvermogen voor deze risico's bedraagt daarom € 4,8 miljoen. De gemeente heeft een algemene reserve grondbedrijf voor het afdekken van deze risico's. Deze bedraagt op dit moment ruim € 5 miljoen. Mochten alle ingeschatte risico's zich gelijktijdig gaan voordoen dan is de buffer die opgebouwd is de algemene reserve grondbedrijf hiervoor niet toereikend en zal een bijdrage vanuit de algemene reserve noodzakelijk zijn.

De actuele ontwikkelingen en gewijzigde omstandigheden van de grondexploitatie Grote Hout zijn in een projectopdracht samengevat. Deze projectopdracht is door het College vastgesteld en is in november 2010 aan de raad ter kennisgeving aangeboden. De planning is dat de verschillende scenario's voor de kade in 2011 nader worden uitgewerkt zodat besluitvorming door het College en de Raad in 2011 respectievelijk 2012 kan plaatsvinden.

In de paragraaf grondbeleid zijn de risico's met betrekking tot Grote Hout toegelicht en gekwantificeerd. Daarnaast zijn de ontwikkelingen en de status van de grondexploitatie toegelicht. Daarnaast is een toelichting opgenomen bij de voorraden in de jaarrekening.

Wij hebben vastgesteld dat de ontwikkelingen en gewijzigde uitgangspunten juist in de grondexploitatie zijn doorgerekend. De voorziening voor Grote Hout die in de jaarrekening 2009 is gevormd voor een bedrag van € 4,1 miljoen, blijft in 2010 gehandhaafd. Wij adviseren u zo spoedig mogelijk nader onderzoek te doen naar de verwachte kosten en opbrengsten in de verschillende varianten en de ontwikkeling nauwgezet te monitoren.

4.2.4. Resultaatverwachting Oud IJmuiden slaat om

Bouwfonds en de gemeente Velsen hebben een ambitieus gebiedsconcept ontwikkeld voor het gebied Oud IJmuiden. Middels een concessieovereenkomst zijn afspraken gemaakt over het te realiseren programma en het grootste deel van de grondverkopen aan Bouwfonds heeft inmiddels plaatsgevonden. Het uitgangspunt voor deze grondexploitatie vorig jaar was een minimaal kostendekkende ontwikkeling. Inmiddels is duidelijk geworden dat dit uitgangspunt niet haalbaar blijkt. Conform de richtlijnen van de BBV is er een verliesvoorziening gevormd ter grootte van het verwachte verlies in dit complex van € 269.000.

Wij hebben vernomen dat tijdens het jaarrekeningtraject duidelijk is geworden dat dit complex niet kostendekkend ontwikkeld kan worden. Kennisgeving van de Raad heeft daardoor plaatsgevonden via de paragraaf grondbeleid in de jaarrekening 2010 waarin de actuele stand van zaken per ontwikkelaar en onderwerp nader is toegelicht.

4.2.5. Niet in exploitatie genomen gronden kennen risico's

Onder de post 'niet in de exploitatie genomen gronden' zijn diverse voorbereidingskredieten geactiveerd. De grootste projecten betreffen Stadshart (€ 480.000), Grote Buitendijk (€ 400.000) en Seinpostweg (€ 284.000). Conform de richtlijnen van de BBV zullen de voorbereidingskosten bij opening van een grondcomplex in de totale grondexploitatie worden ingebracht. De voorbereidingskosten van project Stadshart zullen in 2011 worden ingebracht in het grondcomplex Winkelcentrum IJmuiden. Voor Grote Buitendijk is naast het bestaande krediet van € 100.000 door de Raad in 2010 een tweede voorbereidingskrediet van € 370.000 ter beschikking gesteld voor de fase van het ontwikkelplan. Voor het project Seinpost dient eerst het bestemmingsplan te worden gewijzigd, voordat verdere ontwikkeling kan plaatsvinden. Wij willen u erop wijzen dat voorbereidingskredieten naar hun aard risicovolle posten zijn. Indien de toekomstige grondexploitaties onvoldoende winstgevend zijn om de voorbereidingskosten te kunnen dekken, dienen deze kosten ten laste van het resultaat te worden gebracht. Vooralsnog zien wij geen aanleiding de voorbereidingskosten af te waarderen. Voor een nadere toelichting van de voorbereidingskredieten verwijzen wij naar de paragraaf grondbeleid.

De niet in exploitatie genomen gronden van totaal € 12,4 miljoen bestaan daarnaast voor € 8,0 miljoen uit het complex Winkels Lange Nieuwstraat 733-753. Enkele jaren geleden heeft de gemeente een aantal winkelpanden aan de Lange Nieuwstraat verworven in het kader van de ontwikkeling van het Centrumplan. In 2008 is de planvorming ten aanzien van de ontwikkeling van het Centrumplan afgebroken, waarna deze in andere vorm is doorgezet. De wijziging in de planvorming heeft er onder andere toe geleid dat de winkels aan de Lange Nieuwstraat niet worden betrokken bij de huidige planvorming. Het college heeft ervoor gekozen om deze winkels niet te reclassificeren naar de materiële vaste activa, maar om deze te handhaven onder de niet in exploitatie genomen gronden, omdat het voornemens is om de winkels in de nog op te starten planvorming te betrekken.

Ondanks de hoge boekwaarde is het risicoprofiel van het complex Winkels Lange Nieuwstraat 733-753 laag. De winkels zijn (meerjarig) verhuurd en genereren huuropbrengsten. Deze huuropbrengsten zijn in 2010 gelijk aan de gemaakte onderhoudskosten en toegerekende rentelasten, waardoor de boekwaarde ultimo 2010 gelijk blijft aan de boekwaarde ultimo 2009. Wij kunnen ons vinden in de waardering van deze panden en de wijze waarop deze in de jaarrekening zijn verwerkt.

4.2.6. Afsluiting van complexen leidt tot fouten en onzekerheden

In de jaarrekening 2010 wordt € 1.332.000 winst verantwoord middels afsluiting van diverse complexen. Dit betreft het resultaat van de afgesloten complexen Bedrijventerrein Oude Pontweg (€ 550.000) en Watertorenpark (€ 782.000). De nog te verwachten kosten na afsluiting van het complex leidt echter bij beide complexen tot een onzekerheid in de jaarrekening. Daarnaast is ten onrechte het complex Voormalig Blokkenterrein nog niet afgesloten. In deze paragraaf zullen wij deze fouten en onzekerheden nader toelichten.

Geen voorziening voor Bedrijventerrein Oude Pontweg

De exploitatie van Bedrijventerrein Oude Pontweg is dit jaar afgerond en de boekwaarde van dit complex is overgebracht naar de materiële vaste activa. In 2007 is een deel van de gronden in dit complex verkocht. Uit een verkennend bodemonderzoek ten tijde van de verkoop is gebleken dat er vervuiling is aangetroffen maar dat het perceel vooralsnog geschikt is voor het voorgenomen gebruik. Indien ondanks het vorenstaande blijkt dat het perceel niet geschikt is voor het voorgenomen gebruik dan zal de gemeente de kosten van de eventueel benodigde sanering voor haar rekening nemen. Het is nog niet bekend wanneer de gronden door de derde in gebruik genomen zullen worden en of dit leidt tot een aanvullende last voor de gemeente. Daarnaast kunnen de eventuele saneringskosten niet geraamd worden. De gemeente heeft voor deze verplichting daarom geen voorziening gevormd maar een toelichting opgenomen in de niet uit de balans blijvende verplichtingen. Wij kunnen ons vinden in deze verwerkingswijze.

Voorziening Watertorenpark onvoldoende onderbouwd

Ook het complex Watertorenpark is in 2010 afgesloten. Voor de nog te verrichten werkzaamheden in dit complex is in de jaarrekening de voorziening Watertorenpark verantwoord voor een bedrag van € 175.000. Wij hebben voor de hoogte van deze voorziening geen nadere schriftelijke onderbouwing ontvangen. Hierdoor kunnen wij niet vaststellen of deze voorziening toereikend is of waarvoor deze voorziening gevormd is en kunnen wij derhalve geen oordeel vormen over de juiste en volledige waardering van deze voorziening. Wij hebben deze voorziening derhalve als onzekerheid meegewogen in ons oordeel omtrent de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening 2010.

Voormalig Blokkenterrein niet tijdig afgesloten

Ten aanzien van het tijdstip van winstneming is in de waarderingsgrondslagen van de jaarrekening de volgende passage opgenomen:

Voor de in exploitatie zijnde complexen van het grondbedrijf is door de Raad het volgende vastgesteld: "Met ingang van het jaar 2000 zal twee jaar na de uitgifte van het laatste perceel in principe een complex worden afgesloten en zo nodig een voorziening worden getroffen voor het herstraten en overige voorzieningen."

Het laatste perceel van het complex Voormalig Blokkenterrein is meer dan twee jaar geleden verkocht. Uit praktische overwegingen is dit complex echter nog niet afgesloten. De boekwaarde van dit complex bedraagt € 314.000 negatief. In 2011 zullen de laatste werkzaamheden worden verricht voor circa € 84.000 (begroot), zal rente worden toegerekend voor € 12.000 en zal het complex naar verwachting worden afgesloten met een winst van € 242.000. Volgens de richtlijnen van de Raad dient dit complex al in 2010 te worden afgesloten. Wij hebben het feit dat dit complex nog niet is afgesloten als fout (€ 230.000) meegewogen in oordeel ten aanzien van de rechtmatigheid en de getrouwheid bij de jaarrekening 2010.

4.2.7. Nota Grondbeleid

De kaders van het grondbeleid zijn binnen uw gemeente vastgelegd in diverse deelnota's:

- Nota Ontwikkeling: vastgesteld 5 april 2007
- Nota Grondprijzen: vastgesteld 17 december 2009
- Nota Beheer: vastgesteld 17 januari 2008

Wij hebben vernomen dat in 2011 de deelnota Huurprijzen gemeentelijk vastgoed hieraan wordt toegevoegd. Daarnaast wordt de Nota Ontwikkeling in 2011 geactualiseerd. In de nieuwe nota wordt aandacht geschonken aan de voorbereidingskredieten in relatie tot het revolving fund, de risico-managementtool wordt beschreven en er wordt een voorstel gedaan voor een meer risicogeoriënteerde bepaling van de algemene reserve grondbedrijf.

Hiermee wordt opvolging gegeven aan enkele attentiepunten die wij in voorgaande jaren aan u gerapporteerd hebben. Aangezien de nieuwe nota nog niet formeel is vastgesteld, is de jaarrekening 2010 opgesteld op basis van de Nota Ontwikkeling zoals vastgesteld op 5 april 2007. Met betrekking tot de algemene reserve grondbedrijf leidt dit tot de bijzondere situatie waarin de reserve wel volgens de nieuwe kaders is berekend en toegelicht maar dat de financiële consequenties hiervan nog niet in de bestemmingsreserves is vertaald, zie voor details hieromtrent verder paragraaf 3.5.3 van deze rapportage.

4.2.8. Overige aandachtspunten

In aanvulling op wat in bovenstaande paragrafen is opgenomen, brengen wij graag de volgende zaken onder uw aandacht:

- De raad heeft in 2007 een revolving fund ter hoogte van € 10 miljoen beschikbaar gesteld ten behoeve van strategische grondaankopen. Wij hebben geconstateerd dat in 2010, net als in voorgaande jaren, strategisch grondbeleid slechts zeer beperkt wordt toegepast. De gemeente kiest hiermee voor een minder risicovolle gedragslijn.
- In voorgaande jaren hebben wij u erop gewezen dat binnen de grondexploitaties alleen externe kosten worden verantwoord. De interne kosten, zoals gemaakte uren, kwamen jaarlijks ten laste van het rekeningresultaat. Wij hebben u erop gewezen dat hierdoor geen volledig inzicht is in de werkelijke kosten per project/grondexploitatie en hebben u geadviseerd te analyseren wat de voor- en nadelen zijn van het toerekenen van deze kosten aan de grondexploitaties en projecten en het daarmee bepalen van de integrale kostprijs. In 2010 heeft activering van personeelskosten conform uw opdracht plaatsgevonden voor een bedrag van € 400.000. Wij willen u erop wijzen dat als gevolg van de maximering van de totaal toe te rekenen kosten nog geen inzicht ontstaat in de integrale kostprijs per complex.

4.3. De balans nader bekeken

4.3.1. Classificatie van activa is niet altijd eenduidig

De BBV schrijft voor dat activa worden geclassificeerd als materiële vaste activa of voorraden. De voorraden worden daarna verder onderverdeeld in:

- Niet in exploitatie genomen gronden
- Overige grond- en hulpstoffen
- Onderhanden werk waaronder bouwgronden in exploitatie
- Gereed product en handelsgoederen
- Vooruitbetalingen.

In de praktijk is het onderscheid naar materiële vaste activa en voorraden echter minder eenduidig. Activa worden veelal in delen aangekocht. Daarnaast kent de ontwikkeling van een project verschillende fasen waarbij het ook mogelijk is dat een eerdere fase opnieuw wordt uitgevoerd omdat de omstandigheden inmiddels zijn gewijzigd. De classificatie van de volgende activa zijn bijvoorbeeld minder eenduidig:

- De winkels Lange Nieuwstraat 733-753 zijn geclassificeerd onder de niet in exploitatie genomen gronden terwijl de woningen boven deze winkels zijn geclassificeerd onder de materiële vaste activa.
- De gronden Oostlaan zijn geclassificeerd onder de materiële vaste activa, maar de voorbereidingskosten voor het project Grote Buitendijk zijn geclassificeerd onder de niet in exploitatie genomen gronden.
- Het project Oude Pontweg is geclassificeerd onder de materiële vaste activa. Deze onjuiste classificatie lijkt voort te komen uit een foutieve codering. Aangezien het project in 2011 wordt afgerond is ervoor gekozen geen reclassificatie door te voeren in de jaarrekening 2010.
- Het kunstgrasveld dat is aangelegd binnen de ontwikkeling van het project Groot Helmduin was opgenomen onder de niet in exploitatie genomen gronden voor een bedrag van € 544.000. Aangezien er in 2010 geen concrete ontwikkelingen zijn ten aanzien van de planvorming voor het gebied rondom Groot Helmduin, hebben wij voorgesteld het kunstgrasveld met een boekwaarde van € 544.000 over te brengen naar de materiële vaste activa. Deze correctie is in de definitieve jaarrekening verwerkt.

De gemeente heeft aangegeven de classificatie van de activa onder de materiële vaste activa en de voorraden in 2011 nader te analyseren. Wij zullen hier tijdens onze interim-controle 2011 nader aandacht aan besteden.

4.3.2. Waardering gronden Oostlaan blijft aandachtspunt

In voorgaande jaren hebben wij u gewezen op de aanwezige risico's ten aanzien van de waardering van de gronden aan de Oostlaan. De gronden zijn gewaardeerd tegen de historische aanschafwaarde van € 22 per vierkante meter. De werkelijke waarde van deze gronden is onder meer afhankelijk van de bestemming van de gronden. Indien deze gronden bestemd worden als landbouwgrond of niet winstgevend geëxploiteerd kunnen worden, zal dit leiden tot een aanzienlijke afwaardering van de waarde van de gronden, direct ten laste van het rekeningresultaat. Indien de gemeente nog steeds de intentie heeft om deze gronden te gaan exploiteren is de huidige waardering tegen de historische aanschafwaarde aanvaardbaar.

Vorig jaar hebt u aangegeven dat er nog geen besluit is genomen betreffende de ontwikkeling van dit gebied. Per heden heeft er wederom geen besluitvorming plaatsgevonden. Wel heeft u aangegeven de intentie te hebben om de gronden in te brengen in het project Grote Buitendijk en over te gaan tot het ontwikkelen van woningen op deze gronden. Voor het ontwikkelplan van Grote Buitendijk is in 2010 een voorbereidingskrediet ter beschikking gesteld van € 370.000. Uitgaande van het feit dat het de intentie is van de gemeente om deze gronden te gaan exploiteren, is de huidige waardering tegen de historische aanschafwaarde aanvaardbaar. Wij zijn overigens van mening dat dit risico op een juiste wijze wordt toegelicht in de risicoparagraaf bij de jaarrekening 2010. Wij adviseren u inzicht te houden in de aanwezige risico's met betrekking tot deze gronden en deze risico's te monitoren.

4.3.3. Vordering precariobelasting is voorzien

Eind 2005 heeft de raad de Verordening op de heffing en invordering precariobelasting 2006 vastgesteld. Deze verordening maakte het mogelijk om vanaf belastingjaar 2006 precariobelasting te heffen over het bezit van buizen, kokers of soortgelijke voorwerpen ten behoeve van het transport of distributie van nutsvoorzieningen.

In de afgelopen jaren heeft de gemeente over de jaren 2006 tot en met 2010 € 10 miljoen aan precariobelasting opgelegd aan een derde. Deze debiteur heeft in 2009 bezwaar aangetekend tegen deze aanslagen. In 2010 is de rechter tot een uitspraak gekomen en heeft de gemeente Velsen in haar gelijk gesteld. Vervolgens is hierop door de debiteur een hoger beroep aangetekend gericht op een heroverweging van de volledige zaak. Inmiddels heeft de gemeente de precarioheffing over de jaren 2006 tot en met 2009 ontvangen voor een totaalbedrag van € 8 miljoen. De vordering inzake de precarioheffing over het jaar 2010 is nog niet ontvangen en is in de jaarrekening opgenomen als de vordering onder de belastingdebiteuren. In afwachting van het hoger beroep heeft de gemeente Velsen besloten de precarioheffing volledig te voorzien. Hierdoor is € 2 miljoen rechtstreeks voorzien op de openstaande belastingvordering en € 8 miljoen als een voorziening verantwoord onder de post voorzieningen. Gezien het feit dat door het aantekenen van het hoger beroep door de debiteur de situatie betreffende de inbaarheid van de vordering onzeker blijft kunnen wij ons vinden in de verwerking van de voorziening in de jaarrekening 2010. Wij hebben vastgesteld dat de voorziening op een correcte wijze is verwerkt in de jaarrekening 2010.

Daarnaast wordt voor de precariobelasting rekening gehouden met de mogelijk te restitueren heffingsrente. De debiteur heeft de precariobelasting met betrekking tot het jaar 2006 tot en met 2009 inmiddels betaald. Indien de debiteur door de Hoge Raad in het gelijk wordt gesteld, zal de gemeente over deze betaling heffingsrente dienen te vergoeden. Het saldo van de nog te restitueren heffingsrente bedraagt ultimo 2010 € 250.000. Wij hebben tijdens de controle u geadviseerd deze heffingsrente te classificeren onder de voorzieningen in plaats van de overlopende passiva. Deze correctie is in de definitieve versie van de jaarrekening verwerkt.

4.3.4. Geen nieuwe ontwikkelingen omtrent inbaarheid lening Forteiland

In 2008 is een vordering op Stichting Exploitatie Forteiland van € 3,6 miljoen omgezet in een langlopende geldlening, waarbij de aflossing van de geldlening afhankelijk is van de resultaten van Stichting Exploitatie Forteiland. Aangezien er risico's bestaan ten aanzien van de inbaarheid van de lening, heeft de gemeente in 2008 een voorziening getroffen voor de totale waarde van de lening. De Raad van Bestuur van de stichting heeft de gemeente laten weten in 2009 geen aflossing op de lening te kunnen doen. In 2010 hebben er geen ontwikkelingen voorgedaan waaruit is gebleken dat de lening inbaar zal zijn. In dit kader heeft het college besloten om de gevormde voorziening te handhaven. Wij kunnen ons vinden in dit standpunt.

Zoals vorig jaar aangegeven adviseren wij u blijvend te monitoren of er ontwikkelingen zijn ten aanzien van de inbaarheid van deze leningen. Dit kan door uitspraken van de Raad van Bestuur van de stichting te toetsen aan de hand van de jaarrekening, kasstroomoverzichten en eventueel overige beschikbare informatie. Omdat de lening volledig is voorzien, zal elke aflossing door Stichting Exploitatie Forteiland een direct positief effect op het resultaat hebben in een toekomstig jaar.

4.3.5. *Vordering belastingdebiteur is voorzien*

Onder de belastingdebiteuren is een vordering opgenomen van € 490.000. Deze vordering heeft betrekking op een aanslag bouwleges van € 1,8 miljoen waarvan inmiddels € 667.000 is ontvangen. Van de totale aanslag is 35% restitutie verleend omdat de aanvraag voor de bouwvergunning is ingetrokken. De belastingdebiteur claimt echter dat restitutie van 75% van de totale aanslag dient plaats te vinden voor een bedrag van € 1,3 miljoen en heeft bezwaar aangetekend tegen de aanslag. Op dit moment bestaat er een risico dat de belastingdebiteur in een juridische procedure in het gelijk wordt gesteld. Uit voorzichtigheid heeft het college besloten hiervoor een voorziening voor de openstaande vordering van € 490.000 alsmede voor de mogelijk te restitueren bouwleges van € 222.000 te treffen. Wij hebben vastgesteld dat dit juist is verwerkt in de jaarrekening 2010.

4.3.6. *Terras bij Parnassiaschool nog niet herbouwd*

Voorgaande jaren hebben wij u erop gewezen dat de gemeente Velsen voor de herbouw van het terras naast de Parnassiaschool het recht heeft op een aanvullende uitkering van de verzekeringsmaatschappij. Voorwaarde is dat het terras herbouwd zal gaan worden. De verzekeringsmaatschappij heeft in 2008 middels een bevestiging aangegeven dat aan de herbouw van het terras geen termijn is verbonden. Tot op heden is het terras nog niet herbouwd. Ten tijde van onze controlewerkzaamheden hebben wij begrepen dat de herbouw gepland staat voor het boekjaar 2012. Wij attenderen u er nogmaals op dat indien het terras niet herbouwd wordt, het recht op deze vergoeding zal vervallen

4.3.7. *Overschrijding uitgaven sociale uitkeringen*

In 2010 is er een toename zichtbaar ten aanzien van de verstrekte sociale uitkeringen. De overschrijding bedraagt dit jaar meer dan 10% van de rijksbijdrage. Bij een overschrijding van meer dan 10% kunnen gemeenten een verzoek doen aan het Rijk om een extra rijksbijdrage te verstrekken. Dit verzoek zal door de gemeente Velsen over het boekjaar 2010 worden ingediend. Hiertoe zal een bijdrage van circa € 740.000 aangevraagd worden. Op basis van de landelijk beschikbare gelden worden vervolgens toekenningen gedaan aan de gemeenten. Indien veel gemeentes een aanvraag indienen, kan dit als effect hebben dat gemeenten niet een volledige toekenning krijgen van het aangevraagde bedrag. Dit geldt ook voor de gemeente Velsen. Aangezien nog onduidelijk is welk bedrag als bijdrage zal worden ontvangen, is hiervoor in de jaarrekening 2010 geen vordering in de balans verwerkt. In de niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen wordt de reden hiervan toegelicht. Ons inziens betreft dit een juiste verwerking in de jaarrekening 2010.

4.4. *U hebt voldaan aan de Wet openbaarmaking uit publieke middelen financierde topinkomens*

Op grond van de Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens ('Wopt') moeten beloningen, waaronder voorzieningen ten behoeve van toekomstige beloningen, zoals pensioen en ontslaguitkeringen, in de jaarrekening worden vermeld als deze de gemiddelde ministersbeloning (voor 2010 vastgesteld op € 193.000) te boven gaan.

Bij onze controle hebben wij vastgesteld dat de Wopt wordt nageleefd door de gemeente Velsen.

5. Goedkeurende oordeel op aspect rechtmatigheid

In 2010 zijn door de gemeente Velsen even als in voorgaande jaren, rechtmatigheidcontroles uitgevoerd. Wij hebben deze interne controles getoetst en vastgesteld dat wij kunnen steunen op de interne controlewerkzaamheden zoals uitgevoerd door uw organisatie. In dit hoofdstuk informeren wij u over de geconstateerde bevindingen op het aspect rechtmatigheid.

5.1. Interne beheersing rechtmatigheid is stabiel

De wet- en regelgeving waaraan de gemeente wordt getoetst is opgenomen in het normenkader en bestaat uit externe wetgeving, verordeningen en kaderstellende besluiten. Naast de verplichte elementen is het mogelijk om overige besluiten op te nemen in het normenkader. In 2010 heeft de gemeente Velsen, in tegenstelling tot voorgaande jaren, ook niet verplichte elementen opgenomen in haar normenkader. Het intern inkoopbeleid valt niet onder de rechtmatigheidstoetsing door uw accountant. Daarbij is in 2010 gestart met een roulatieschema van de interne controles. Dit betekent dat niet alleen interne controle wordt uitgevoerd op de risicovolle processen maar dat periodiek ook minder risicovolle processen in de interne controle worden betrokken. Om een rechtmatigheidcontrole uit te kunnen voeren, dient het normenkader omgezet te worden naar een meer praktisch toetsingskader. Gemeente Velsen heeft vastgesteld dat de voorwaarden uit interne wetgeving slechts in het toetsingskader worden opgenomen voor zover zij bepalingen betreffen aangaande recht, hoogte en duur. Bepalingen aangaande bijvoorbeeld tijdigheid en het voldoen aan termijnen maken geen deel uit van het toetsingskader.

Voor de uitvoering van de interne controles over het boekjaar 2010 is door uw gemeente een intern controleplan opgesteld. De uitvoering heeft veelal binnen de diverse afdelingen plaatsgevonden, waarbij vanuit concernfinanciën wordt zorg gedragen voor een centrale aansturing en uniforme werkwijze. Deze controles zijn in 2010 gestructureerd en tijdig uitgevoerd. Zoals reeds vorig jaar opgemerkt is de uitvoering van de rechtmatigheidcontroles als een regulier proces geborgd binnen de werkprocessen van de gemeente Velsen.

5.2. In 2010 zijn niet alle geplande interne controles uitgevoerd

Jaarlijks wordt een intern controleplan opgesteld waarin de aandachtspunten voor de interne controles worden vastgelegd. Wij hebben geconstateerd dat niet alle geplande interne controles over het boekjaar 2010 zijn uitgevoerd. Dit wordt enerzijds verklaard doordat binnen de organisatie andere prioriteiten zijn gesteld en anderzijds doordat gekeken is of alle geplande interne controles nog wel nodig waren.

De organisatie heeft besloten om ten aanzien van de begrafenisrechten, de precariobelasting, salarissen en het zwembad geen interne controles over het boekjaar 2010 uit te voeren. Daarentegen is wel een IC uitgevoerd op de verstrekking van bouwvergunningen en de daaraan gerelateerde opbrengst uit bouwleges. Voor ons controlewerkzaamheden heeft deze besluitvorming geen gevolgen aangezien enkele processen geen materiële financiële processen betreffen. Ten aanzien van het salarisproces hebben wij zelf uitgebreide controles uitgevoerd zodat wij kunnen concluderen dat wij op dit proces kunnen steunen.

5.3. De organisatie heeft rechtmatig gehandeld

De opzet en kwaliteit van de interne controles over het jaar 2010 zijn voldoende geweest om op te kunnen steunen bij onze controlewerkzaamheden. Na de correcties van fouten en onzekerheden blijven de overgebleven fouten van € 314.000 en onzekerheden van € 311.000 op het aspect rechtmatigheid binnen de vastgestelde tolerantiegrenzen. Op basis hiervan hebben wij een goedkeurende controleverklaring op het aspect rechtmatigheid verstrekt.

De bevindingen uit de controles op het aspect rechtmatigheid kunnen als volgt worden samengevat.

In onderstaand overzicht hebben wij alle fouten en onzekerheden opgenomen groter dan € 72.000.

<i>Proces/onderzoek</i>	<i>Fouten (x € 1.000)</i>	<i>Onzekerheden (x € 1.000)</i>
Niet afsluiten van project voormalig Blokkenterrein	314	0
Voorziening Watertorenpark onvoldoende onderbouwd	0	175
WMO inzake PGB budgetten	0	136
Totaal	314	311
In % van de totale lasten van € 161 miljoen	0,19	0,19
Goedkeuringstolerantie (respectievelijk 1% en 3%)	1	3

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de fouten en onzekerheden op het aspect rechtmatigheid de goedkeuringstoleranties niet overschrijden.

5.4. Er bestaat onzekerheid over de persoonsgebonden budgetten

Wmo-cliënten kunnen kiezen voor levering van de voorziening in de vorm van een persoonsgebonden budget ('pgb'). In dit geval zijn de cliënten zelf verantwoordelijk voor de inkoop van zorg en voor de administratie van het budget. De gemeente heeft zich in haar Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning Velsen 2009 verplicht de besteding van het PGB door cliënten (steekproefsgewijs) te controleren op rechtmatigheid. Vanuit de interne controle zijn bevindingen naar voren gekomen die resulteren in een geëxtrapoleerde onzekerheid van € 136.000.

Uit de uitgevoerde interne controle komen de volgende bevindingen naar voren:

- Enkele cliënten benutten niet altijd het toegekende PGB
- Enkele cliënten kunnen niet (volledig) bewijsstukken overleggen ten aanzien van de besteding van het toegekende PGB.

Vanuit de verordening en het bijbehorende collegebesluit blijkt dat niet bestede persoonsgebonden budgetgelden door de gemeente teruggevorderd kunnen worden. Uit de interne controle blijkt dat bij enkele cliënten onzekerheid bestaat over de mate waarin de budgetgelden zijn besteed en dat enkele cliënten de budgetgelden niet hebben besteed aan het doel waarvoor zij verstrekt zijn. Door het college heeft nog geen besluitvorming plaatsgevonden welke vervolgacties zullen worden ondernomen ten aanzien van de geconstateerde bevindingen. Daarom hebben wij het geëxtrapoleerde bedrag van € 136.000 als onzekerheid meegewogen in ons oordeel ten aanzien van het aspect rechtmatigheid.

5.5. Voldoende waarborgen tegen misbruik en oneigenlijk gebruik

Gemeente Velsen heeft geen expliciet M&O-beleid, maar heeft dit aspect verweven in de werkprocessen. De waarborgen tegen misbruik en oneigenlijk gebruik bestaan uit: onderzoek naar de achtergronden van nieuwe medewerkers, een klokkenluiderregeling en een regeling inzake nevenfuncties. Daarnaast is de ambtseed ingevoerd. Om het belang van integriteit te onderstrepen is met ingang van 2009 besloten niet alleen nieuwe personeelsleden, maar ook alle zittende personeelsleden te verplichten een ambtseed af te leggen. In de jaarrekening 2010 wordt niet ingegaan op de opzet, de uitvoering en de resultaten van het M&O-beleid. Vanuit onze controle van de jaarrekening en de controle van specifieke subsidieregelingen, hebben wij geen tekortkomingen op dit aspect geconstateerd.

In de Verordening op de uitgangspunten van het financieel beleid is vastgesteld dat het college ten minste elke vier jaar een nota aan de raad aanbied met de uitgangspunten voor het beleid voor de bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik van de gemeentelijke regelingen en eigendommen. Tot op heden is deze nota niet opgesteld. Wij adviseren u hier in 2011 nader actie op te ondernemen.

5.6. Begrotingscriterium

In het afwijkingenbeleid van de gemeente Velsen is de rechtmatigheid van het begrip begrotingscriterium nader uitgewerkt. Als blijkt dat de gerealiseerde lasten zoals weergegeven in de programmarekening hoger zijn dan de geraamde bedragen met inbegrip van de laatste begrotingswijzigingen, kan er sprake zijn van onrechtmatige uitgaven. Voor een juiste oordeelsvorming is van belang in hoeverre de begrotingsoverschrijding past binnen het door de raad geformuleerde beleid en/of wordt gecompenseerd door hogere opbrengsten. Het bepalen of, respectievelijk welke begrotingsoverschrijdingen onrechtmatig zijn, is voorbehouden aan de raad. In onderstaande tabel hebben wij per programma een samenvatting gegeven van de begrotingsoverschrijdingen op de gemeentelijke lasten. Daarbij is tevens aangegeven of de overschrijding wordt gecompenseerd door hogere baten. Een bedrag tussen haakjes betekent een begrotingsoverschrijding op de lasten of een onderrealisatie op de baten.

Programma	Lasten (x € 1.000)	Baten (x € 1.000)	Totaal (x € 1.000)
1. Economische Zaken	1.422	(1.477)	(55)
2. Werkgelegenheid en inkomen	50	(303)	(253)
3. Maatschappelijke zorg	(784)	213	(571)
4. Jeugd en educatie	594	(466)	128
5. Cultuur en culturele voorzieningen	27	76	103
6. Sport en recreatie	(147)	237	90
7. Openbare ruimte	(1.126)	1.567	441
8. Milieu, riolering en afvalstoffen	(173)	227	54
9. Ruimtelijke ordening en wonen	(49)	154	105
10. Openbare orde en veiligheid	(141)	(9)	(150)
11. Bevolkingszaken en burgerparticipatie	(213)	33	(180)
12. Raad en raadondersteuning	5	0	5
13. College en collegeondersteuning	(3.763)	66	(3.697)
14. Middelen en accommodatiebeheer	(107)	776	669
15. Algemene dekkingsmiddelen	2	3.216	3.218
16. Dienstverlening	(772)	0	(772)
Totaal	(5.175)	4.310	(864)

De overschrijding op het programma 13 wordt grotendeels gecompenseerd door de onderrealisatie op programma 15. In programma 15 is de opbrengst uit de aanslag precariobelasting van € 2 miljoen verantwoord. Door de belastingdebiteur zijn juridische stappen ondernomen en uit voorzichtigheid is ten laste van programma 13 de volledige openstaande vordering en mogelijk te restitueren precarioheffing voorzien, zie verder paragraaf 4.3.3.

In het jaarverslag is de volgende tekst opgenomen:

Van vrijwel alle programma's worden de begrotingsoverschrijdingen gecompenseerd door hogere baten. Van de programma's met een overschrijding passen de overschrijdingen allen binnen het door de raad geformuleerde beleid, waarbij nog aangetekend wordt dat de overschrijdingen van programma's 2 en 3 ontstaan door het 'open einde' karakter van de regelingen verantwoordelijk voor de overschrijding.

Wij zijn van mening dat wanneer een overschrijding van uitgaven past binnen de door de raad vastgestelde kaders, dit inderdaad rechtmatige overschrijdingen betreffen. Er bestaat derhalve geen begrotingsonrechtmatigheid.

6. Onze dienstverlening

6.1. Kwaliteitsbeheersing binnen PwC

Om te voldoen aan de vereiste wettelijke en beroepsregels beschikken wij over bekwame professionals en sectorexperts. Zij worden onder andere ondersteund door een intern kwaliteitsbeheersings- en controlesysteem. In ons transparantieverlag dat beschikbaar is op onze website, doen wij verslag van onze activiteiten op het gebied van de kwaliteitsbeheersing rondom onze werkzaamheden. Alle in dat verslag genoemde maatregelen en procedures zijn erop gericht een redelijke mate van zekerheid te bieden dat controles worden uitgevoerd in overeenstemming met de relevante wet- en regelgeving. Op basis van uit de kwaliteitsbeheersing voortvloeiende acties hebben wij geconcludeerd dat het stelsel van kwaliteitsbeheersing doeltreffend functioneert, het interne toezicht op de naleving van de onafhankelijkheidsvoorschriften is uitgevoerd en onze partners, directors en medewerkers de vereiste kennis van, inclusief de ontwikkelingen op ons vakgebied, op een gestructureerde manier onderhouden.

6.2. Onze reactie op het rapport van de AFM

In het kader van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta) houdt de AFM toezicht op de Nederlandse accountantsorganisaties. Op 1 september 2010 heeft de AFM haar ‘Rapport algemene bevindingen kwaliteit accountantscontrole en kwaliteitsbewaking’ gepubliceerd. In dit rapport staan de bevindingen van onderzoeken die de AFM in 2009 en 2010 heeft gedaan naar 46 accountantscontroles - voor PwC waren dit er 12 - van jaarrekeningen over 2008 van ondernemingen en instellingen uit sectoren die in het bijzonder zijn geraakt door de crisis, zoals de financiële sector en de sectoren bouw/vastgoed en automotive.

De AFM heeft in generieke bewoordingen harde conclusies getrokken ten aanzien van de Big-4 kantoren en wij betreuren dit. Uit het AFM-rapport ten aanzien van onze eigen organisatie komt een aantal bevindingen naar voren die met name betrekking hebben op interne regels. Deze zijn inmiddels opgevolgd. We benadrukken dat de AFM geen aanwijzing of maatregel heeft opgelegd.

Wij vinden het jammer dat het de AFM wettelijk niet is toegestaan om de rapporten die aan de individuele accountantsorganisaties zijn gestuurd te publiceren. Gezien de vertrouwelijkheid van klantgegevens kunnen we dit rapport niet in zijn geheel aan u verschaffen. Wij hebben hieraan uitgebreid aandacht besteed in ons transparantieverlag dat beschikbaar is via onze website.

6.3. PwC is gedurende het jaar onafhankelijk geweest

De ‘International Federation of Accountants’ (IFAC) heeft per 1 juli 2009 enkele wijzigingen aangebracht in de ‘Code of Ethics for Professional Accountants’ (de Code). Deze vernieuwde Code wordt van kracht per 1 januari 2011 en is per die datum volledig geïmplementeerd in de onafhankelijkheidsregels en -procedures van PwC wereldwijd. Implementatie van de Code in nationale regelgeving wordt begin 2012 verwacht. De veranderingen zullen niet tot nauwelijks invloed hebben op de relatie van PwC met haar klanten.

Wij hebben gedurende het jaar geen onafhankelijkheidsissues geconstateerd.

Bijlage 1: Single information Single Audit (SiSa)

Wij hebben in onze controle specifieke werkzaamheden verricht om een oordeel te kunnen geven over de getrouwheid en rechtmatigheid van de financiële verantwoordingsinformatie in de bijlage inzake SiSa bij de jaarrekening 2010 van gemeente Velsen. Onze werkzaamheden hebben gevarieerd tussen het beoordelen van de interne beheersing en het uitvoeren van detailcontroles. In de bijlage bij de jaarrekening zijn twee typen indicatoren opgenomen:

- Indicatoren (bedragen en andere kwantitatieve gegevens, veelal prestatie-indicatoren), die van invloed zijn op de financiële vaststelling.
- Indicatoren, zonder invloed op de financiële vaststelling.

Voor de eerste indicator geldt dat er een relatie is tussen de jaarrekening en de bijlage. Wij hebben op deze indicatoren een reguliere rechtmatigheidscontrole uitgevoerd en indien specifiek gevraagd is de deugdelijke totstandkoming van de indicator beoordeeld. De tweede indicator heeft normaliter geen directe relatie met de gemeentelijke jaarrekening. Deze indicatoren zijn noodzakelijk voor het departementale jaarverslag. Bij deze indicatoren hebben wij alleen de deugdelijke totstandkoming van de indicator beoordeeld.

Voor de bevindingen uit onze controle gelden op grond van het Besluit accountantscontrole provincies en gemeenten zwaardere rapporteringstoleranties dan voor andere onderdelen van de reguliere jaarrekening.

In dit rapport van bevindingen hebben wij per specifieke uitkering fouten en onzekerheden, boven een vastgestelde financiële grens, opgenomen voor zover deze niet door de gemeente zijn gecorrigeerd. De financiële grens is afhankelijk gesteld van de omvangsbasis van de regeling. De omvangsbasis wordt gebaseerd op de gevraagde indicator. Bij een gevraagde indicator van “bestedingen gedurende het jaar” wordt de omvangsbasis bijvoorbeeld gevormd door de bestedingen in de regeling. De financiële grens is per specifieke uitkering:

- € 10.000 indien de omvangsbasis kleiner dan of gelijk is aan € 100.000;
- 10% indien de omvangsbasis groter dan € 100.000 en kleiner dan of gelijk aan € 1.000.000 is;
- € 100.000 indien de omvangsbasis groter dan € 1.000.000 is.

De rapporteringstolerantie heeft geen consequenties voor de omvang en aard van de controle van specifieke uitkeringen. Het gaat alleen om het rapporteren van de waargenomen fouten en onzekerheden voortkomende uit de accountantscontrole. Op basis van de Nota Verwachtingen accountantscontrole uitgegeven door het ministerie van Binnenlandse Zaken rapporteren wij middels onderstaande voorgeschreven tabel de geconstateerde fouten of onzekerheden per regeling.

	<i>Specifieke regeling</i>	<i>Totale fout of onzekerheid</i>	<i>Totale omvang van de fout/ onzekerheid (in Euro's)</i>	<i>Toelichting fout/ onzekerheid</i>
C4	Tijdelijke stimuleringsregeling woningbouwprojecten 2009 tweede tranche	N.v.t.	N.v.t.	Zie onderstaand
C5	Tijdelijke stimuleringsregeling woningbouwprojecten 2009 derde tranche	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
C8b	Besluit Locatiegebonden Subsidies 2005 (BLS) SiSa tussen medeoverheden	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
D2	Onderwijsachterstandenbeleid niet-GSB (OAB)	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
D5	Regeling verbetering binnenklimaat primair onderwijs 2009	N.v.t.		N.v.t.
E27b	Brede doeluitkering verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
F6	Besluit subsidies herstructurering Topprojecten bedrijventerreinen (TOPPER-regeling)	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
G1	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)	N.v.t.	N.v.t.	Zie onderstaand
G2	Gebundelde uitkering (WWB+WIJ+IOAW+IOAZ+levensonderhoud beginnende zelfstandigen Bbz 2004+WWIK	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
G3	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
G4	Wet Werkloosheidsvoorziening (WWV)	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
G5	Wet Participatiebudget (WPB)	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
G6	Schuldhulpverlening	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
G10	Brede doeluitkering Centra voor Jeugd en Gezin (BDU CJG)	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

C4 Tijdelijke stimuleringsregeling woningbouwprojecten 2009 tweede tranche

Ten aanzien van deze regeling hebben wij geconstateerd dat de verstrekte bouwgaranties zijn afgegeven in maart 2011 en niet voor 1 juli 2010. De bouw is wel gestart voor 1 juli 2010.

G1 WSW

De uitvoering van de WsW wordt voor de gemeente Velsen grotendeels uitgevoerd door de gemeenschappelijk regeling De Meergroep. Deze aantallen zijn conform de regelgeving niet verantwoord. Daarnaast zijn enkele WsW-ers ondergebracht bij gemeenschappelijke Regelingen waar de gemeente Velsen niet aan deelneemt. Dit zijn Paswerk Haarlem en WNK Alkmaar. Deze aantallen zijn op basis van de ontvangen informatie door de gemeente Velsen van Postbus IBI eveneens niet verantwoord. Het verantwoorde aantal in de SiSa-bijlage heeft betrekking op een wsw-er die een dienstbetrekking heeft bij een niet gemeenschappelijke regeling.